

POSTANOWIENIE

21 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

na posiedzeniu niejawnym 21 marca 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa D.T. i T.T.
przeciwko Bankowi S.A. w W.
o ustalenie i zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Banku S.A. w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie
z 18 kwietnia 2024 r., I ACa 1393/23,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od Banku S.A. w W. na rzecz powodów D.T. i T.T. kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego postanowienia pozwanej do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 18 kwietnia 2024 r. Sąd Apelacyjny w Lublinie w sprawie z powództwa D.T. i T.T. przeciwko Bankowi S.A. w W. o ustalenie i zapłatę, na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z 2 czerwca 2023 r., I C 1112/22, zmienił częściowo wyrok Sądu I instancji w punkcie II w ten sposób, że zasądzoną w nim kwotę 9891,57 zł obniżył do kwoty 9661,51 zł i w

związku z tym oddalił powództwo co do kwoty 230,06 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 7 marca 2022 r. do dnia zapłaty (pkt I), oddalił apelację w pozostałej części (pkt II), zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 8100 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za okres od dnia uprawomocnienia się orzeczenia w przedmiocie tych kosztów do dnia zapłaty (pkt III).

Pozwana wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu II instancji, zaskarżając to orzeczenie w części oddalającej apelację pozwanego, tj. co do punktu I a także w zakresie punktu II i III oraz wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi II instancji z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania ze skargi kasacyjnej, o zasądzenie których od powodów na rzecz pozwanego skarżący wnioskował.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne, które pozwany sformułował w formie następujących pytań:

1) czy w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 2 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz.Urz. UE z 1993 r., L 95, s. 29; dalej jako: „dyrektywa 93/13”) warunek dotyczący ustalenia ostatecznej kwoty kredytu po wypłacie transz kredytu uznać należy za indywidualnie negocjowany wtedy, gdy przed zawarciem umowy kredytobiorca samodzielnie zaproponował negocjację kursu walutowego, po którym przyznana mu kwota kredytu w CHF przeliczona została na kwotę w PLN, zaś kurs ten został uzgodniony przez strony już po zawarciu umowy?

Jeśli tak, to czy warunek taki uznać należy jako wyrażony prostym i zrozumiałym językiem oraz jako określający relację ceny do usługi, a w związku z tym podlegający wyłączeniu spod badania abuzywności na podstawie art. 4 ust. 2 dyrektywy 93/13?

2) czy w świetle art. 4 ust. 1 oraz art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 przy ocenie związania stron umową w pozostałej części po wyłączeniu z niej klauzuli przeliczeniowej uznanej za warunek nieuczciwy, ma znaczenie fakt, że umowa

przewidywała możliwość wypłaty i spłaty kredytu bezpośrednio w jego walucie (walucie obcej)?

Powodowie złożyli odpowiedź na skargę kasacyjną pozwanego, wnosząc o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powodów kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna pozwanej nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, a zarazem kwalifikowanym pismem procesowym o ściśle określonej przez ustawę treści. Sąd Najwyższy, rozpoznając ten nadzwyczajny środek zaskarżenia, nie jest trzecią instancją sądową, lecz działa w interesie publicznym (postanowienie SN z 27 stycznia 2009 r., V CSK 358/08), na rzecz państwa jako dobra wspólnego (postanowienie SN z 11 lutego 2009 r., V CSK 388/08), jakkolwiek oczywiście nie oznacza to braku indywidualnego interesu skarżącego w rozpoznaniu nadzwyczajnego środka zaskarżenia, a w konsekwencji także weryfikacji tego interesu (*gravamen*). Jednak przede wszystkim skarga kasacyjna ma służyć ochronie prawidłowego wykonywania prawa oraz jego jednolitej wykładni. Interes prywatny uwzględnia zaś tylko na tyle, na ile może się on stać podłożem zaspokojenia interesu ogólnego (zob. aktualne wciąż uwagi w postanowieniu SN z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99).

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy przewidziana w art. 398⁹ k.p.c. instytucja tzw. przedsądu, w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej (postanowienie SN z 12 marca 2024 r., I CSK 254/23).

Na etapie przedsądu Sąd Najwyższy ocenia wyłącznie wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz jego uzasadnienie. Wniosek ten stanowi

element konstrukcyjny skargi odrębny od podstaw skargi i ich uzasadnienia, które są oceniane dopiero, gdy skarga kasacyjna zostanie przyjęta do rozpoznania.

Dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie SN z 17 czerwca 2021 r., IV CSK 1/21).

Skarżąca, uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazała na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego zagadnienie prawne powinno być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń, a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienie SN z 20 maja 2021 r., II CSK 132/21).

Takie zagadnienie powinno zostać sformułowane wraz z przytoczeniem argumentów prawnych, świadczących o rozbieżnych ocenach prawnych (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 r., nr 1, poz. 11; z 7 czerwca 2005 r., V CKN 3/05; z 16 marca 2007 r., III CSK 34/07). Konieczne jest też wskazanie argumentów przekonujących o istotności zagadnienia (zob. postanowienie SN z 24 lipca 2007 r., IV CSK 207/07). Ponadto, ma to być zagadnienie nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może przyczynić się do rozwoju prawa (postanowienia SN: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151; z 11 lutego 2009 r., V CSK 388/08).

Zagadnienia prawne sformułowane przez skarżącą nie spełniają powyższych wymogów wynikających z orzecznictwa Sądu Najwyższego.

Odnosząc się do pierwszego zagadnienia należy wskazać, że jest ono oparte na założeniu sprzecznym z ustalonym przez Sąd II instancji stanem

faktycznym. Sąd ten, przyjmując za własne ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji, ustalił, że powodowie nie mieli możliwości faktycznego negocjowania kursu. Z uwagi na to, że powódka była pracownikiem kredytującego banku została powodom przedstawiona propozycja kursu, którą mogli przyjąć lub nie, a w konsekwencji wówczas uzyskać kredyt po przewalutowaniu zgodnie z przyjętym przez pozwany bank regulaminem produktów kredytowych dla klientów indywidualnych. Tymczasem, przedstawione zagadnienie prawne oparte jest na założeniu, że kurs, po którym kwota kredytu wyrażona w CHF została przeliczona na PLN, został wspólnie uzgodniony przez strony, co pozostaje w sprzeczności z ustaleniami poczynionymi przez Sąd II instancji.

Odnosząc się natomiast do drugiego zagadnienia, problem przedstawiony przez pozwaną został już rozstrzygnięty w orzecznictwie SN.

Sąd Najwyższy wyjaśnił bowiem, że samo zapewnienie kredytobiorcy możliwości spłaty rat kredytu w walucie obcej nie uchyla abuzywności postanowienia dotyczącego spłaty rat kredytu w walucie krajowej, w wysokości zależnej od kursu waluty obcej określanego swobodnie przez bank (wyrok SN z 25 października 2023 r., II CSKP 820/23). W podobny sposób wypowiedział się Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wskazując, że włączenie do umowy zawartej z konsumentem dwóch alternatywnych warunków dotyczących wykonania tego samego obowiązku ciążącego na konsumentce, z których jeden jest nieuczciwy, a drugi zgodny z prawem, pozwala danemu przedsiębiorcy na spekulowanie, że poprzez brak informacji, nieuwagę lub niezrozumienie konsument wykona dane zobowiązanie zgodnie z warunkiem, który powoduje znaczącą nierównowagę praw i obowiązków stron ze szkodą dla konsumenta. W związku z tym taki mechanizm umowny może sam w sobie mieć nieuczciwy charakter (wyrok TSUE z 21 września 2023 r., C-139/22, ECLI:EU:C:2023:692, pkt 55). Powyższy pogląd wyrażony przez TSUE został przyjęty w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. np. wyroki SN: z 24 maja 2024 r., II CSKP 1560/22; z 29 listopada 2023 r., II CSKP 1460/22).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego

orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 1¹ i 3 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. w zw. z § 2 pkt 7 i § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r., poz. 1964).

SSN Kamil Zaradkiewicz

[SOP]

[r.g.]